

Titel: BREV TIL: Louis Leonor Hammerich FRA: Paul Diderichsen (1947-11-28)

Citation: "BREV TIL: Louis Leonor Hammerich FRA: Paul Diderichsen (1947-11-28)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_004-shoot-workidUtilg636_0000_004_Diderichsen-Hammerich_0020/facsimile.pdf (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Kære Prof. Hammerich:

Tak for det interessante nye indlæg i Diskussionen om de grammatiske Forbindelsestyper. Jeg tror, at de fleste af de Problemer, De fremdrager, vil kunne løses, hvis man anlægger en lidt strengere systematisk eller retrogen, og jeg skal antyde, i hvilken Retning/Lid, større Subtil-mærk lisset, burde være fornøden.

For det foreliggende Definitionsgrundlag (hvis De vil degrades) er Deres eget gode Forslag til, at man bør forpligtende billedlig Karakterisering, er der nemlig overhovedet ikke givet nogen klar Definition), vil formentlig alle lomme Muligheder for at Karakterisere Væleforholdet mellem to Led være udtømt. Det der står tilbage er de Tilfælde, hvor der ikke er Muligheder for at tilføje et Led, til et allerede Totalled. Når disse indgår i en større Sammenhang, kan de altså uden egentlig Forbindelse med det øvrige, De bedst eks. er, som De nævner, Interjektion, Vokativ og Imperativ. (Hvis man, da ikke med Hjelmslev, vil Indkatalysere et Subjekt til Imperativet, og en Imperativ til Vokativet), der vil komme visse "Nexusadverbialer"; Men som jo ikke, her, vil der næppe kunne tilføjes et gennemgående eller underordnet Led til jo (desværre fx., vil være en ny adverbial Bestemmelse uden direkte Forhold til jo), Indsætter vi i Stedet for en Indkudssætning, som ved du, eller Her har - jeg tror tre Gange, bed mig gaa, er Indkudsledet, Selv-korrektivet ikke noget Totalled, som de øvrige. Man kan altså skelne mellem Ledets andre Bygning, maks. (Totalled eller en af de tre Relationer), og dets ydre Funktion (Indkudsled), med følgende:

Endvidere synes Deres Begreb Differentiation at omfatte to forskellige Forhold: dels Modsetningen mellem Forbindelser max, hvor Forholdet udtrykkes ved et særligt Ord (Konjunktion eller Prep.) eller et Korpus (fx. Genitiv eller Konjunktiv) og Forbindelser,

at være afvæ på Forbindelser af to Betegnelser for samme Genstand;
 saadanne Forbindelser falder uden for vore Relationsdefinitioner
 (hvis man da ikke vil give dem Plads under Paratakse, som en særlig
 Type: Tautotakse); de har trd Tæthedegrader: Faae, Fuldryk på be-
 ge Led og Trykta b e ler anden Reduktion af det ene; men man kan kal-
 drig med Sikkerhed udnævne det ene Led til Overled. - I Konj. skal
 du se optræder Imperativ (Totalled) som Adverbial (som Ledsetning).
 Imperativ plus Vokativ er enten ren Nexus eller Samstilling af to
 Totalled i "Exstaxe".
 3) I Tilfældet Konj. ned og leg! kunde man umgtelig se en Forening
 af Parat. og Hypot.; ligesaa: Han sidder og læser - Han lærer og spiller
 Men det er dog et Spørgsmaal, om man ikke her skal regne og for en
 Konj. der - i Talespr. er neutral i H. t. Modsetn. ~~XXXXX~~ Paratakse:
 Hypotakse, saa at Sammenfaldet ligger i Konjunktionen, ikke i selve
 Forbindelsen. Tager vi Mig og stjæle! med, kan og altsaa ogsaa be-
 tegne Paratakse.
 Ved Analysen af Objektforholdet, synes mindst tre forskellige
 Forhold at være Sammenfaldet: a) Jeg maa fæstholde, at der er en re-
 lation mellem gammel Mand og strikkede Strømper; Mand og strikkede
 kan alene have gammel Funktion som de pågældendes Helheder;
 hvis man ikke vil kalde dette Forhold Hypotaxe, saa man kalde det
 noget andet, men saa man opstille en ny Definition af Hypotakse.
 b) på den anden Side er der den Forskel, at vi har Verber (fx. Sige
eje, hedde ofl.) der i finit Form som Kategori betragtet er solidarisk
 med et ~~skjækket~~ ~~skjækket~~ ~~skjækket~~ Nomen, idet de ikke kan optræde alene)
 medens vi næppe har Nominer, der på tilsvarende Maade kræver et Ad-
 jektiv. c) Forholdet mellem gammel og Mand er deskriptivt, ligesom
 i Forb. Manden er gammel, medens Forholdet mellem strikkede og Strømpe
 er relationelt. Der saa altsaa regnes med en Modsetning mel-
 lem den rent formale Analyse efter de tre Valensarter og en

4

deraf uanfængel semantisk Analyse, hvis Forhold ikke, kan defineres
 paa samme objektive og præcise Maade.
 (Hvis man nu som ved de tidligere Gange vil skrive Paratakse
 - og som ved de tidligere Gange vil skrive Hypotakse)
 5) Bijunktionen: Vejen til Byen vil jeg foreslaa at analysere
 analogt med Dagen og Vejen, saaledes at Prap. og Konj. siges at
 udtrykke Relationen mellem de to forbundne Led; om man saa vil
 kalde Relatorenes dobbeltsidige Forbindelse Bijunktion, er af under-
 ordnet Betydning; men jeg kan ikke tro, at det er praktisk at opfatte
 Forholdet som analogt med den grænkænde Konstruktion. - en meget
almindelig Mand er en mand og mand er en mand og mand er en mand
 men det er dog ikke det samme som at opstille en ny Relations-
 art. - i Tilfælde af en mand er en mand i Tilfælde af en mand
 Ved Polaritet synes de at forstås det samme som ved
 kaldes Asymmetri.
 Deres afsluttende Def. af Hypotaxe og Parataxe vil næppe kunde
 [illegible] Modsatning mellem Determination og Pradikation (og Paratakse,
 lere en Def., der paa een Gang er ikke-sproglig og dog indholder
 Rest af den Sammenblanding af Form og Substans, som er hovedsag-
 lende analyseret, men hver
 for sig.
 Hvis man ikke vil kalde dette Forhold Hypotaxe, saa kan man kalde det
 Med Hilsen
 Deres
 paa den anden Side er der den Forskel, at vi har Verber (fx. gik,
gik, gik) der i Lignelse med Verber som gik og gik er betingede
 med et subjektivt subjektivt subjektivt subjektivt subjektivt subjektivt
 vedens vil næppe har Kommer, der paa tilsvarende Maade kræver et ad-
 jektiv. c) Forholdet mellem Form og Substans er beskrivende, ligesom
 i Form Substans er Form Substans er Form Substans er Form Substans
Form er Form Substans er Form Substans er Form Substans
 som den rent formale Analyse
 eller de tre Værdier og en